

17.08.2018

§ 148

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston lausunto kaupunginhallitukselle Mia Nygårdin ja 24 allekirjoittaneen valtuustoaloitteesta kiertotalous- ja ilmastotietouden nostamisesta Helsingissä

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi Mia Nygårdin ja 24 allekirjoittaneen laatiman valtuustoaloitteen johdosta seuraavan lausunnon:

Mia Nygård ym. esittävät aloitteessaan kiertotalous- ja ilmastotietouden nostamista Helsingissä. Ilmastonmuutoksen torjuminen ja kiertotalouden toteuttaminen ovat toisiaan tukevia tärkeitä tavoitteita, joita huomioidaan kasvavassa määrin kuntien strategioissa ja linjauksissa. Myös Helsingin kaupunki on asettanut strategiassaan 60 prosentin päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 ja aikaistanut hiilineutraalisuustavoitteen vuodesta 2050 vuoteen 2035. Päästövähennyksiä ja kiertotalouden hankkeita on tarkoitus toteuttaa Helsingissä yhteistyössä yrity maailman ja kaupunkilaisten kanssa.

Kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi Helsingin kaupungin päästövähennysohjelmatyöryhmä on laatinut esityksen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaksi (HNNH 2035). Ohjelmassa on esitetty niin kaupungin asukkaiden kuin työntekijöidenkin kiertotalous- ja ilmastotietouden edistämiseksi mm. alla olevia toimenpiteitä:

- Vahvistetaan ilmastonmuutoksen hillintätoimien ja kiertotalouden osaamista opetussuunnitelmissa ja yleensä koulutyössä. Kehitetään opettajien osaamista.
- Lisätään ympäristökasvatusta varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.
- Kaupunki järjestää kurseja ja koulutusta ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä kierto- ja jakamistaloudesta työntekijöilleen, luottamusmiehille ja kaupunkilaisille.
- Pilotoidaan kirjastojen lainauspalvelujen laajentamista edelleen, esim. sähköpyörät, energiamittarit ja muut harvoin käytettävät välineet sekä palvelut, esim. tulostaminen, ompelukoneen käyttö.
- Kannustetaan kaupungin työntekijöitä ja kaupunkilaisia hankkimaan tuotteita Pakilan työkeskuksesta, Uusix-verstailta ja Pääkaupunki-seudun Kierrätyskeskus Oy:n myymälöistä.

17.08.2018

HNH 2035:ssa on yhtenä toimenpiteenä myös esitetty kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartan laatiminen. Laatimistyön aikana mahdollisesti tunnistettavat kaupunkiorganisaation kiertotalouteen liittyvät koulutus- tarpeet saadaan kirjattua toimenpiteiksi tiekarttaan.

HNH 2035:n elinkeinovaikutusten arviointia sekä viestintä- ja vuorovai- kutussuunnitelmaa valmistellaan tällä hetkellä. Niiden valmistuttua oh- jelma tulee poliittiseen päätöksentekoon.

Helsingin kaupunki haluaa edistää kiertotaloutta omassa toiminnas- saan. Ympäristöpalvelut lähetti kaikille kaupungin toimialoille ja liikelai- toksille syksyllä 2017 kyselyn, jossa kartoitettiin kiertotalouden tunte- musta ja toteutumista kaupungin eri toiminnoissa. Kyselyn pohjalta on tarkoitus tehdä syventäviä haastatteluja, joiden tavoitteena on löytää jo käytössä olevia hyviä toimintatapoja tai mahdollisia yhteisiä kehittämis- kohteita kiertotalouden kannalta.

Ympäristöpalvelut koordinoi ja kehittää kaupungin ekotukitoimintaa. Työntekijöiden keskuudessa toimivien ekotukihenkilöiden kaksipäiväi- sissä peruskoulutuksissa paneudutaan tiiviisti ympäristöasioihin. Muun muassa ilmastonmuutokselle ja Helsingin ilmastotiekartalle on koulu- tuksissa oma osuutensa. Lisäksi koulutuksiin sisältyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY) edustajan esitys aiheesta ”Ajankohtaista jätehuollosta ja lajittelu pääkaupunkiseudulla”. Ekotuki- henkilöt toimivat oman työyhteisönsä ympäristöasioiden tuntijoina, levit- tävät tietoa eteenpäin ja osallistavat muut työntekijät mukaan muutta- maan toimintatapojaan ympäristön kannalta fiksummiksi. Ekotukihenki- löt voivat lainata kaupungin ekotukitoiminnan koordinaattorilta HSY:n lajittelupeliä työpaikkansa henkilöstötempauksiin. Lisäksi HSY:n lajitte- lupeli on toimitettu niihin päiväkoteihin ja leikkipuistoihin, joissa toimii koulutettu ekotukihenkilö. Syksyllä 2018 pääkaupunkiseudun ekotuki- henkilöille on suunnitteilla järjestää kiertotalousaiheinen seminaari. Kaupungin emo-organisaatiossa toimii tällä hetkellä noin 750 koulutet- tua ekotukihenkilöä.

KYMP Akatemia kouluttaa kaupunkiympäristön toimialan henkilöstöä ja yhtenä teemana tulee olemaan ilmasto- ja kiertotalousasiat laajasti. Li- säksi toimialan ympäristöohjelmaan liittyen tullaan järjestämään erilai- sia koulutus-/viestintätilaisuuksia.

Esimiesten JET-koulutukseen tulee sisältymään jatkossa oppimistehtä- vä, joka liittyy kaupunkistrategian ja toimintasuunnitelmien ympäristö- näkökohtiin. Koulutukseen osallistuvat esimiehet tarkastelevat omia toi- mialojaan koskevia ympäristötavoitteita ja niiden suhdetta toiminta-

17.08.2018

suunnitelmiin. Tehtävä toteutetaan yhteistyössä ympäristöpalveluiden kanssa.

Mia Nygårdin ym. aloitteessa esitetty ajatus kiertotalous- ja ilmastotiedouden sisällyttämisestä kaupungin työntekijöiden perehdytysmateriaaliin on erinomainen ja tukee osaltaan kaupungin strategian ja HNH 2035:n tavoitteiden saavuttamista. Kaupungin toimialojen tulee ryhtyä töihin asian edistämiseksi.

Ympäristöpalveluiden ylläpitämä Harakan luontokeskus on hiilineutraali vierailukohde, jossa kävijät pääsevät tutustumaan mm. pientuulivoimalaan ja erilaisiin aurinkoenergiaa hyödyntäviin laitteisiin. Ruuat voi lämmittää aurinkogrillillä tai –uunilla. Uusiutuvan energian teemaa käsitellään elämyksellisesti ja toiminnallisesti myös lasten saariseikkailuilla sekä koululaisten luonnon- ja ympäristötutkimuspäivillä.

Mikromuovit sisältyvät yläkoululaisten ja lukiolaisten luontokouluopetukseen. Näihin aiheisiin liittyen luontokoulun opettajille järjestetään jatkuvasti koulutusta. Kaupungin omat resurssit ympäristötietoisuuden kasvattamisessa ovat kuitenkin pienet. HSY hoitaa pääkaupunkiseudulla kuntien puolesta jätehuoltoon ja lajitteluun liittyvän neuvonnan. HSY antaa Mia Nygårdin ym. aloitteen johdosta oman lausuntonsa.

Ympäristöpalvelut käy mm. Pakilan työkeskuksen ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n kanssa vuoropuhelua ja suunnittelee toimenpiteitä niiden näkyvyyden edistämiseksi ja profiilin nostamiseksi. Eräs keino tähän voi olla kaupungin keskustaan avattava uusi keskustakirjasto Oodi. Oodiin suunnitellaan vuorovaikutustilaa, jossa kaupungin työntekijät voivat kohdata kaupungin asukkaita ja kannustaa näitä osallistumaan kaupungin kehittämiseen. Tämä on loistava tilaisuus lisätä asukkaiden ymmärrystä myös siitä, miten he voivat omilla valinnoillaan ja toiminnallaan edistää kiertotaloutta ja torjua ilmastonmuutosta. Oodissa voidaan esim. yhdessä ideoida kirjastojen roolin kehittämistä ja kamistaloudessa kaupunkilaisten tarpeiden pohjalta tai luoda näkyvyyttä Uusix-verstaille tai Kierrätyskeskukselle vaikkapa erilaisten pop up –myymälöiden tai kierrätyskalusteilla sisustettujen nurkkausten avulla.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

Liitteet

17.08.2018

- 1 Valtuutettu Mia Nygårdin aloite kiertotalouden ja ilmastotietouden nostamisesta Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Mia Nygård ja 24 allekirjoittanutta ovat tehneet 25.4.2018 seuraavan valtuustoaloitteen:

Nostetaan kiertotalouden ja ilmastomuutokseen liit. tietoutta Helsingissä seuraavilla toimenpiteillä:

'Kierrätysoppi' / kiertotalous ja ilmastotietous (esim. HSY:n tarjoaman perusmateriaali hyödyntäminen) osaksi kaikkien päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten käyttämää oppimateriaalia.

'Kierrätysoppi' /kiertotalous ja ilmastotietous (esim. HSY:n tarjoama perusmateriaalin hyödyntäminen kierrätyksestä sekä omaan työpaikkaan soveltaminen) osaksi perehdytysmateriaalia ja –prosessia kaikissa Helsingin kaupungin työpaikoissa (Helsingin kaupunki on Suomen suurin työnantaja).

Helsinki näyttämään esimerkkiä.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 24.8.2018 mennessä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mia Nygårdin aloite kiertotalouden ja ilmastotietouden nos-

17.08.2018

Asia/5

tamisesta Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 58235
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Viihkinkaari 2 A
Helsinki 79
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566